

מה ומי בחוברת

במדור העדויות

אנו מביאים את **עדותו של אמרהם כוכבי**, כיום חבר יד-מרדכי. בגיל 14 הוגלה מגיטו לודז' ומאו התגלגל במשך 4 שנים במחנות-ריכוז והשמדה ועלה אח"כ כמעפיל ארצה * כן מובא במדור זה **יומנה של שרה פישקין**, נערה בת 18 מהעיירה רובוביץ פלך מינסק, שרשמה במשך שנים יום יום את חוויותיה והגיגיה. דפי היומן מבטאים בכשרון רב הלכי-נפש של נערה הנלבטת בין תקוות החיים ואסון-המוות. * ד ב ל ו י נ מספר ברשימה **"אלה שלא זכו לכנפי צנחן"** על פרשת צנחנים יהודים טובי-ימים שפעלו בליטא ויצרו את הקשר בין המחתרת היהודית ותנועת הפארטיזנים הכללית ביערות רודניקי. * י ע ק ב גוטפרוינד מפעילי המחתרת רושם את **"פירקי ההתנגדות היהודית בבלגיה"**. כן מספרת גיזה וייס בלום אפיזודה מחיי המחתרת הבלגית. * ר פ א ל ל ו ז מי שהיה שגרירה הראשון של פולין הדמוקרטית בארץ-ישראל מעלה מזכרונותיו בהיותו בשבי הנאצים במחנה של קצינים-פולניים * פרק מתוך מחקר מקיף על גורל יהודי דגיה בשואה מובא מפריעטה של לנה יחיל. פרק זה דן במעמדם של **יהודי דגיה במחנה טרזיינשטאט**, שכידוע היה מעמד מיוחד הודות להשתדלותה של הממשלה הדנית עצמה ולארגונים אחרים בארץ זו. **ראשית-הבריחה** — זה פרק מספרו של יהודה באואר העומד להופיע בהוצאת "מורשת", והוא דן במניעים שעוררו תנועה זו, שאחרי כן הקיפה כמעט את כל יהודי מזרח אירופה. המחקר מנסה להוכיח כי זו היתה תנועה ספונטנית של אנשי פולין עצמם, שהתחילו מיזמתם שלהם לפלס להם דרך לעלייה, אחרי שנתברר להם כי אין תקווה לעתיד יהודי מחודש על אדמת השואה.

במדור העיון

דן יעקב טורי במאמרו **"ארגונים יהודיים והנהגותיהם"** במבנה הארגוני של הקהילות היהודיות בארצות מערב-אירופה והשינויים שחלו בו בעקבות האמנציפציה ומגמותיה. השואה שוב לא מצאה בארצות הללו מנהיגות מוסמכת ומוכרת ע"י הציבור כולו. * ד ר ק. באל כדורי דן במאמרו **מ"נציגות-הארצית"** ל"ארגון-היהודים" במפנה שהל מנציגותם החופשית של יהודי גרמניה ועד לארגון שנכפה עליהם מטעם השלטונות הנאציים, וטוען כי לא היה זה מפנה פתאומי וחד פעמי, כי אם התפתחות הדרגתית שהוכתבה ע"י תנאי הזמן והמקום.

לזכר נעדרים

דברי-אזכרה לשלמה חרחס ולשמחה הונוולד ז"ל.